

В.О. Козуб, канд. екон. наук, доц. (*ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Харків*)

С.О. Козуб, д-р філос. з екон. (*ННЦІСЕ ім. Засл. проф. М.С. Бокаріуса, Харків*)

МОНІТОРИНГ ВПРОВАДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Сьогодні світ є більш взаємопов'язаним, ніж будь-коли раніше. Покращення доступу до технологій і знань є важливим засобом обміну ідеями та розвитку інновацій. Координація політики, спрямованої на надання допомоги країнам, що розвиваються, в управлінні боргами, а також залучення інвестицій до найменш розвинутих країн, мають життєво важливе значення для забезпечення сталого зростання і розвитку.

ООН прийняла Цілі сталого розвитку (ЦСР), також відомі як Глобальні цілі, у 2015 р. як універсальний заклик до дій щодо подолання бідності, захисту планети та забезпечення миру і процвітання для всіх людей у світі до 2030 р.

17 ЦСР (1) подолання бідності; 2) подолання голоду, розвиток сільського господарства; 3) міцне здоров'я і благополуччя; 4) якісна освіта; 5) гендерна рівність; 6) чиста вода та належні санітарні умови; 7) доступна та чиста енергія; 8) гідна праця та економічне зростання; 9) промисловість, інновації та інфраструктура; 10) скорочення нерівності доходів на основі вдосконалення механізму; 11) сталий розвиток міст і громад; 12) відповідальне споживання та виробництво; 13) пом'якшення наслідків зміни клімату; 14) збереження морських ресурсів; 15) захист та відновлення екосистем суші; 16) мир, справедливість та сильні інститути; 17) партнерство заради сталого розвитку) доповнюють одна одну, дії в одній сфері також впливають на результати в інших сферах, тому соціальна, економічна та екологічна стійкість повинні бути збалансовані в розвитку.

Країни-члени ООН зобов'язалися надавати пріоритет прогресу тим країнам і спільнотам, які найбільше відстають. Досягнення ЦСР у різноманітних контекстах потребує творчих підходів, досвіду, технологій та фінансових ресурсів суспільства в цілому.

Як і інші країни, Україна приєдналася до глобального процесу досягнення цілей сталого розвитку та розпочала інклюзивний процес їх досягнення. Розробка національних стратегічних рамок України до 2030 р. базується на принципі «нікого не залишити осторонь». Кожну

глобальну ціль було переглянуто з урахуванням конкретних обставин національного розвитку. Результатом цієї роботи є національна система ЦСР, яка складається із завдань національного розвитку з відповідними індикаторами. 17 ЦСР представлені такими групами: стале економічне зростання та зайнятість; справедливий соціальний розвиток; ефективне, підзвітне та інклюзивне управління та справедливість для всіх; екологічна рівновага та розбудова стійкості.

Кожна глобальна ціль враховує конкретні обставини національного розвитку, в результаті чого національна система складається з 86 завдань. Ці національні завдання розвитку, 183 індикатори для моніторингу їх реалізації та цілі, які мають бути досягнуті до 2030 р., відображені в національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна» [1].

Фактично ця система є основою для подальшого комплексного моніторингу України. Якісний моніторинг та оцінювання є необхідними для досягнення цілей сталого розвитку, як важливої складової розбудови цивілізованого та демократичного суспільства, планування розвитку та прийняття управлінських рішень.

Координатором збирання даних для моніторингу ЦСР є Державна служба статистики України. Моніторинг індикаторів досягнення цілей сталого розвитку в Україні включає огляд прогресу в їх досягненні за останні роки. Своєчасний аналіз даних ЦСР дозволяє виявляти актуальні проблеми, визначати пріоритетність (послідовність) вирішення завдань економічної та соціальної політики.

Моніторинг ЦСР в Україні є основою для вивчення тенденцій сталого розвитку країни за 17 напрямками за кожною ціллю та базою для подальшого стратегічного планування національного розвитку. Застосування комплексного підходу, використання різних джерел даних, зокрема даних державних статистичних спостережень, адміністративних даних, надає основу для об'єктивного фактологічного аналізу відповідно до міжнародних стандартів (evidence based analysis).

Для моніторингу використовуються показники, дані за якими збираються та розробляються на постійній основі в рамках офіційної статистичної системи, відповідно до встановлених стандартів і методологій, та адміністративної звітності міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, установ, організацій.

Ранжування цілей за інтегральною оцінкою прогресу у досягненні ЦСР, у розрізі кожної цілі за відповідними індикаторами у 2020 р. виглядає таким чином [2]:

– цілі 9, 10, 13, 14, 15 майже недосяжні, за ними спостерігається від’ємна динаміка індикаторів та низька ймовірність досягнення;

– за цілями 7, 11, 12, 17 відмічається слабка позитивна динаміка, яка потребує суттєвого прискорення, що дозволяє констатувати низьку ймовірність їх досягнення;

– за цілями 2, 6, 8, 16 спостерігається позитивна динаміка, яка потребує певного прискорення, а отже ймовірність їх досягнення на середньому рівні;

– цілі 1, 3, 4, 5 мають високу ймовірність досягнення. Тобто за результатами моніторингу в Україні найвагоміші результати відмічено у подоланні бідності, забезпеченні міцного здоров'я і благополуччя, наданні якісної освіти та створенні умов для ліквідації всіх форм дискримінації щодо жінок і дівчат (гендерної рівності).

Результатами моніторингової роботи є покращення національної спроможності оцінювання, громадська підтримка ЦСР та сприяння виробленню рекомендацій щодо подальшого розвитку.

У 2021 р. в Україні запроваджено постійний моніторинг індикаторів досягнення ЦСР [3].

Таким чином, питання збору даних для моніторингу досягнення ЦСР та публікація його результатів є важливим і актуальним для України. Індикатори ЦСР мають бути зрозумілими для громадськості, відповідати сучасним реаліям, мати аргументовану базу, прозоро і достатньо надійно вимірюватися на основі існуючих в Україні інформаційних баз даних, бути придатними для оцінки ефективності національної соціально-економічної політики, забезпечувати можливість міжнародних порівнянь.

Інформаційні джерела:

1. Цілі сталого розвитку: Україна: Національна доповідь. URL: https://mepr.gov.ua/files/docs/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%8C%20%D0%A6%D0%A1%D0%A0%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8_%D0%B%D0%B8%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C%202017%20ukr.pdf

2. Цілі сталого розвитку Україна – 2020. Моніторинговий звіт. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/11481/file/SDG%20Ukraine%20Monitoring%20Report%202020%20ukr.pdf>

3. Добровільний національний огляд стану досягнення Цілей сталого розвитку. URL: <https://ukraine.un.org/sites/default/files/2021-10/VNR%20SDG%20Ukraine%202020.pdf>